REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etaciu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casa: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 233. Brașov, Miercurî 23 Octomvrie (5 Noemvrie). 1902.

Cum își pricepe Wlassics problema.

S'a afirmat de către unul dintre vorbitorii maghiarî în ultima congregație a comitatului nostru, că guvernul Szell n'are de gând a se atinge de legea naționalităților.

Vedênd însě aprecierile, ce le face diarul „Bud. Hirlap“, despre inspecția școlară a ministrului Wlassics la Brașov și Sibiiu, trebue sě constatăm, că și aicî, ca pretutindenî în causa naționalităților, vorbele frumóse sunt de regulă cumplit desavuate de fapte.

Póte că cei din guvern sě fie de părere încă și astădî, după alaiul ce s'a făcut cu adresa dela Pojun etc., că nu e oportun și prudent a desființa o lege, care până acum a făcut cele mai bune servicii în a acoperi golătatea urîtă a despotismului național maghiar.

Dér unul dintre membrii guvernului nu pare a împărtăși de loc acéstă părere, și acesta este ministru de culte Wlassics.

Insașî concepția lui Wlassics despre chemarea școlelor naționalităților este diametral opusă principiului depus în amintita lege. De aceea, cel ce a scris despre inspecția sa în școlele din ținuturile naționaliste „cele mai vulcanice“ — și care probabil este chiar unul dintre cei ce au însoțit pe ministru în călětoria sa — se lovesce de faptul, că poporul român și săsesc din aceste ținuturî e *gelos de autonomia* sa, *gelos de naționalitatea sa*. Cause de ajuns spre a fi luat la ochî, căcî calitatea acésta, dice „Bud. Hirl.“, póte da nascere unor aspirațiunî, carî în ultimele lor consecințe sunt „incompatibile cu unitatea statului maghiar“.

Greua problemă politică, ce se impune deci bărbaților de stat maghiarî este, după „Bud. Hirlap“, de a susține și garanta acea unitate. Pe ministrul Wlassics îl află la înălțimea acestei probleme, pe acest bărbat de stat, a căruia politică față cu naționalitățile în causele școlare se resumă în următórele cuvinte ce le-a pronunțat în dietă: „Aicî pe acest pământ maghiar este datoria și chemarea nóstră de a ridica greutatea specifică a culturei maghiare, pentru-că cultura conducětóre și de primul rênd pe acest pământ trebue sě fie cea maghiară“.

Intre conceptul acesta al ministrului școlelor despre problema sa, și între problema, ce i o impune legea naționalităților și legea școlară dela 1868, este o distanță ca între ceriu și pământ.

Articolul de lege 44 din 1868 recunósce hotărît nu numai dreptul de esistență, ci și chiemarea ce o au școlele naționaliste pentru limba și cultura naționalității respective până la acea tréptă de unde se încep studiile universitare. Prin urmare legea impune ca datorie guvernului de-a înființa chiar din banii statului școle naționaliste române, săsescî, slovace etc. Aicî nu mai e vorba — până la universitate cel puțin, — de cultură maghiară conducětóre.

După concepția lui Wlassics, însě, școlele naționalităților se presentă mai mult ca o anomalie, ca o piedecă pentru ridicarea greutății specifice a culturei maghiare. De aceea problema lui nicî că vrea sě mai scie de-o desvoltare a culturei naționalității, care și-a înființat școla sa proprie, ce are în vedere numai limba și cultura maghiară.

De aicî vine apoi, că ministrul în inspecțiile sale școlare la Brașov și Sibiiu, nu s'a interesat, la școlele române și săsescî, decât esclusiv numai de progresul în limba, literatură și istoria maghiară, că n'a pus decât întrebări maghiare și chiar și în orele de limba latină și germană n'a cerut decât traducere în limba maghiară.

Decă e vorba în primul rênd și peste tot numai de progresul în limba, literatura și istoria maghiară, atuncî unde rěmâne problema cultivărei școlarului și a progresărei lui în limba sa maternă și în cunoscințele folositóre pentru viață?

In tot casul póte fi numai spre folos scolarilor, și a celor dela institutele naționalităților, sě vadă, cum dice „Bud. Hirlap“ odată și pe un ministru de culte unguresc cercetând în persónă după mersul instrucției lor. Numai că ar trebui sě-l vadă interesându-se și de limba de propunere a școlei și de progresul general în studii.

Școlele nóstre sunt și așa peste měsură încărcate cu studiul limbei maghiare, așa că e lucru în mod neîndoios constatat, că acésta împedecă chiar mult mersul instrucțiunei în ele. Ce mai vré ministrul, decă e vorba că guvernul n'are de gând sě desființeze legea naționalităților și sě suprime orî ce desvoltare națională a acestora?

Sinodul estraordinar din Arad ținut Duminecă în 2 Noemvrie, s'a ocupat cu cestiunea confirmării episcopului ales și a votat în unanimitate o hotărîre, prin care se însărcineză consistoriul de a adresa metropolitului un memoriu, în care sě céră resolvirea grabnică a cestiunei.

In motivare se invócă dispozițiile statutului organic, carî ordonă, ca scaunul episcopesc vacant sě fie ocupat în termin de trei lunî. Scaunul din Arad este acuma de șépte lunî vacant, ceea ce constitue o primejdie pentru administrația diecesei, pentru disciplină, precum și pentru încrederea credincioșilor în ordinea morală. Esprimându-și supunerea omagială față cu guvernul, sinodul crede necesar a ruga pe metropolitul, ca sě mijlocéscă ocuparea scaunului vacant, conform dispozițiilor statutului organic.

Consiliu de corónă. Duminecă după amiadî s'a ținut un consiliu de corónă presidat de însușî Majestatea Sa. Au fost de față miniștri *Koerber* și *Szell*, ministru de rěsboiŭ *Krieghammer*, miniștri de honvedî *Fejervary* și *Welsersheimb*, șeful statului major br. *Beck*. S'a tractat despre proiectul pentru reserviștii de întregire.

Apponyi și naționalitățile.

— Fine. —

„Mijlócele nóstre, luate în plan, pentru resolvirea acestor probleme, sunt deocamdată următórele: înființarea de „ovode“ și școle poporale, sprijinirea și visitarea lor; premiarea individilor, mai ales învěțătorî, carî și-au câștigat merite în jurul rěspândirei spiritului patriotic și a limbei maghiare; lățirea scrierilor patriotice poporale, ținerea de conferențe și în general întrebuințarea tuturor formelor de asociațiune, tovărășie, pentru consolidarea și împintenarea gândirei patriotice. Că în ce měsură și cu ce resultat putem noi aplica mijlócele acestea, că succede-ne-va a-le îmbogăți cu alte mijlóce mai eficace: acésta atêrnă aprópe numai de la belșugul isvórelor de ajutorare materială și morală, ce ne stau la îndemână, isvóre, carî pot sě se adape érășî numai din iubirea de jertfă a publicului patriotic.

„Póte óre sě fie nejustificat apelul cu care ne adresăm la acéstă iubire de jertfă, când ținta de care e vorba, este ***înlăturarea unui pericol național***, când ținta acésta n'o putem ajunge fără de conlucrarea societății și când acésta conlucrare nu póte sě întregîn viață, decât prin contribuirea patriotică a publicului, și numai prin o měsură mai mare a acestei contribuirî póte deveni eficace? Noi considerăm de justificat, chiar și în actualele împrejurărî economice apăsătóre, *apelul patriei* către credincioșii sěi fii, ca *sě și apere granițele atacate contra puterii armate inimice*, sě jertféscă pentru acest scop fie-care după putințele sale.

„Ne încredem așa-dér necondiționat în aceea, că locuitorii patrioticî ai orașului și comitatului nostru, vor sprijini în massă

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Radda.*)

Novelă de **Maxim Gorki**.

Un vênt umed și rece sufla dinspre mare, aducênd în stepe melodia visătóre a valurilor, bătênd lungul țěrmului și scuturând tufișurile vecine. Din când în când câte un vêrtej smulgea frundele galbine și sbârcite, pětrunse de frig, și le arunca în mare; flacăra ridicându-se mai viuă, lumina în întunerecul nopții de tómnă, ce ne încunjura; eu vedeam destul de bine, la stânga stepa nemărginită, la drépta marea fără sfêrșit și drept înaintea mea, figura sělbatică a lui Makar Ciudra, bětrânul țigan, care păzia caii cetei de țiganî, ce tăbărîse la vr'o cincî-decî de pașî de noi.

Vêntul urla strașnic, caii rînchezau în întunerec, ér din mijlocul corturilor se audia un cântec dulce și pasionat. Cine cânta? Era frumósa Nonka, fiica lui Makar. Cunosceam vocea sa profundă, care rěsuna atât de ciudat, fie că-țî dicea „bună diua“, fie că-țî cânta ceva.

Figura sa brună și mată nicî-odată nu-șî perdea espresiunea sa de mândrie regală; și, în ochii ei negri puteai ceti conscienița prestigiului sěu, a farmecului frumseței sale, a disprețului ei pentru alții.

Makar îmî întinse pipa.

*

— Fumézâ, șoimul meu! Hai? Așa-i că cântă bine copila? Ai vré sě te îndrăgéscă așa o fată? Nu? Bine facî! Ai dreptate! Sě nu credî fetelor și sě te ții departe de ele. Fetelor le plac sărutările, cum îmî place mie pipa; însě décă le săruțî, voința îțî va muri în inimă. Ea îțî va da sě bei ceva și te va fermeca, fără sě scii, și nu te vei mai puté debarasa; întreg sufletul těu va trece la dênsa. Păzesce-te de fete! Ele mint în tot-déuna, năpârcele; ele îțî vor dice: „Te iubesc mai mult, decât orî ce pe lume“, însě décă te vei încerca odătă sě le împungî cu o bumbușcă, îțî vor sfâșia inima. Eu le cunosc prea bine. Vréi tu, șoimule, sě-țî povestesc o istorie adevěrată? Făgăduesce-mî, că o vei păstra pururea în amintirile tale și cât vei trăi, vei rěmâné o pasěre liberă.

In tótă Boemia, Slavonia, țéra ungurésca și în țěrile dimprejurul mării, era cunosăut Loiko Sobar, tîněrul și curagiosul țigan.

Nu era sat. unde sě nu fi fost câți-va locuitorî, carî sě nu fi jurat, că îl vor omorî; dér el totușî trăia, și décă îi plăcea vr'un cal, puté-i sě pui un regiment de soldațî, ca sě-l păzéscă: Sobar totușî îl fura. Și décă diavolul cu tótă céta lui l'ar fi visitat, țiganul nostru l'ar fi sdrobit și i-ar fi împrăsciat céta.

Tóte cetele țigănescî îl cunosceau orî audiseră de vestea lui. Ii erau tare dragî caii, dér nu-i ținea mult timp. Ii călărea câte-va dile și apoi éră îi vindea; banii îi risîpia ca un nebun. Nu păstra nimica pentru sine: décă i-ai fi cerut inima, ar fi smuls'o din piept, ca sě țî-o dea, bunětatea lui era fără marginî. Sunt dece anî de atuncî. Noi cu céta nóstră eram în Bucovina. Intr'o nópte de primăvară ședeam: soldatul Danilă, care se bătuse cu Koșut, bětrânul Nour și toțî ceilalțî, Radda fiica lui Dănilă și eu. Cunoscî pe Nonka mea, nu-i așa? Este o fată ca o crăiasă. Dér nicî nu o poțî asémĕna cu Radda. Nu găsesc cuvinte cu carî sě-țî descriu pe Radda. Póte sunetele curate ale unei vióre, țî-ar puté da o idee de frumseța ei; și ar mai trebui, ca cel ce cântă pe vióră, sě-șî cunóscă instrumentul, ca sufletul sěu.

Fata aceea a frânt multe inimî de feciorî. S'a întêmplat odată în Moravia, că a vědut'o un magnat bětrân și a rěmas buimăcit. Era călare: se uită la ea și începù sě tremure din tot corpul. Era frumos ca dracul într'o di de sěrbătóre, hainele îi erau cusute cu fir de aur, avea sabie împodobită cu pietrii scumpe și strălucea ca fulgerul; calul bătea în pământ cu copitele. Magnatul purta o pălărie de catifea albastră; credeai, că-i o bucată ruptă din ceriu pe capul lui. El se uita cât-va timp la Radda și apoi îi dise:

— Vino încóce! Dă-mî o sărutare și eu îțî dau o pungă de galbenî!

---

*) Am public studiul lui Brisson asupra vieții și operelor lui Maxim Gorki. Din tóte aprecierile făcute de criticul frances, am reținut ca ceva caracteristic ultima apreciare esprimată prin cuvintele: „*Enfin il est difficile de tirer de ses livres un enseignement quelconque, une leçon*“, adecă, că nu poțî scóte din cărțile lui vr'o învěțătură. Cu tóte acestea „*Les Annales*“ publică și ele novela de mai sus, pe care o dăm și noi în traducere, nu pentru alta, ci pentru-ca cetitorii noștri sě-șî formeze o idee mai lămurită asupra acestui scriitor rus, care a creat curent în literatura universală. — Trad.

nisuințele nóstre. Contăm la ei *fără deosebire de naționalitate* (sic!) Nimenĭ sĕ nu se sustragă, fie prin aceea, că el locuind în ținut curat maghiar nu simte pericolul nemijlocit, séu prin aceea, că limba luĭ maternă fiind alta, causa acésta nu-l interesézā. Fratelui maghiar împresurat de rudenii de rasă și care se bucură de siguranța locală, îi spunem, că n'avem datoria de a apĕra satul, ci patria; ér fratelui de limbă strĕină îi dicem, că scopul nostru final, adecă *consolidarea unității de stat și naționale maghiare*, este și al lui ca și al nostru, *décă și el e patriot*, ér ceea-ce facem noi în interesul acestui scop final, devine spre binele tuturor membrilor națiunei nóstre unitare, mai nemijlocit însĕ spre binele rassei sale. Pe ei dór' vrem sĕ-i liberăm din calea rĕtăcită a nemulțumirii infructifere și a urei, din deșarta urmărire de fantóme, din sentimentul celui fără de patrie și din decadența morală, pe care drum îi înșélă a păși lucrarea amăgitóre a agitatorilor naționaliștĭ; pe ei vrem sĕ-i scótem din atmosfera asfixiantă a negrei conspirații și sĕ-i conducem în aerul próspĕt ce-l dă o națiune liberă plină de putere și vivificătóre, în lumea ei rĕcoritóre și luminósă; pe séma lor vrem sĕ deschidem lada întrégă cu comorĭ a vieții naționale. După patrie, pentru ei lucrăm în primul rĕnd.

„Și décă față cu aceste cause puternice se face din nou provocare la circumstanțe economice nefavorabile, — atuncĭ și pentru acésta avem rĕspuns. Nu cerem noi mult de la acela, care nu póte da mult: cerem mai bucuros de la mulțĭ câte puțin. Taxa anuală la societatea nóstră e 2 cor.; orĭ cât de maștere ar fi împrejurările, puținĭ sunt, carĭ n'ar puté sĕ jertféscă atâta pentru scopul cel sfânt. Dér acelacăruia și acésta i-ar fi prea mult, póte sĕ-șĭ împlinéscă și prin contribuirea cea mai neînsemnată o datorință națională, care deși nu se baséză în legea scrisă, de sigur că adeseorĭ vorbesce în inima fie-căruĭ Maghiar. Ar trebui într'adevĕr un patriotism cădut la zero, pentru-ca sĕ refuse totul causei naționale ajunsă în pericol. Se află óre de aceștia pe teritoriul orașului și comitatului nostru? Avem credință în Dumnedeu, că nu!"

*

Apelul acesta, care póttă data de *Eberhárd*, 28 Oct. și e iscălit: *„conte Albert Apponyi"*, noi l'am apreciat în numĕrul de erĭ al „Gazetei"!

Lipsă de demnitate națională.

Sĕlagiu, 29 Octomvre 1902.

Onorată Redacțiune!

In numĕrul 43 al foiei *„Szilágy"*, oficiósa comitatului, a apărut un articol pe care vi-l comunic aci în traducere*).

Redesteptarea nostră.

Cu ocasiunea întrării în vigóre a art. XXVI din 1893, referitor la regularea salarelor învĕțătorescĭ, în potriva intențiunei nobile a corpurilor legiuitóre din iubita nóstră patrie, la forte mulțĭ învĕțătorĭ gr. catolicĭ din Sĕlagiu, în loc de bucuria sperată, li-s'a pricinuit numai neplăcerĭ, când, față cu cei ce susțin șcóla, cereau esecutarea legii, căcĭ aceia carĭ ar fi trebuit sĕ lumineze poporul despre scopul sublim și salutar al legii, vrășmașii sórtei mai bune a învĕțătorilor — pe ascuns au ațițat poporul, ușor de sedus, contra învĕțătorului, și din scânteia pusă, în multe locurĭ a isbucnit incendiul atât de mare, încât cei ocrotițĭ de lege, au trebuit sĕ ardă în el.

Prada deplorabilă a unui asemenea incendiu a fost și colegul nostru, repausatul Ilie Poușan din Badon, care a ispășit cu viéță prigonirile nedemne. Și cu durere vedem, că victimele de până acúma încă nu au satisfăcut pe deplin dorințele ciudate ale stăpânilor noștri (hűber urainknak) față cu noi, ci aleșuesc după nouĕ victime.

Drept țintă a fost luat de-ocamdată Oltyan Lászlo, învĕțător gr. cat. în Periceiu și vice-președinte al reuniunei nóstre în potriva căruia s'a ținut dilele acestea pentru a doua óră cercetare disciplinară, și décă în comisia investigătóre n'ar fi fost de față, ca personificare a justiției maghiare, d-l solgăbirău Tarpai Miklos, pe care cu acéstă ocasiune între marginele dreptului și ale dreptății nu l'a intimidat nicĭ un fel de presiune, nicĭ chiar eventuala denegare a voturilor membrilor românĭ din congregațiune, atât de prețióse la alegerile administrative,—colegul nostru Oltyan, înaintea ochilor prea onoratei inteligențe române din Sĕlagiŭ, ar fi ajuns la sórtea repausatului Ilie Poușanu.

Noi nu putem rĕsplăti în alt chip generositatea față cu colegul nostru și față cu noi toțĭ, generositate manifestată de către onor. domn solgăbirău cu risícul și sacrificarea propriilor sale interese, de cât că punĕnd la o parte orĭ ce servilism, *declarăm în fața lumei și a țerei, că in rĕsboiul cultural proclamat de poetul laureat pentru recucerirea Ungariei, vom lupta în tot-d'auna în prima linie de bătae cu estremul curagiu, și vom îndemna la acest rĕsboiŭ sfânt și pe ceilalțĭ colegĭ ai noștri pentru-că prin evenimentele de până acuma ne-am cuminții și am scos destulă învĕțătură, pentru-ca sĕ scim distinge, carĭ sunt adeverații noștri binefăcĕtorĭ.*

Și până atuncĭ, noi cei mai jos semnațĭ îl rugăm pe on. domn solgăbirău, ca sĕ priméscă 'espresiunea cea mai căldurósă a mulțumirei, respectului și a sincerei nóstre recunoscințe pentru binefacerea cea mare arătată față de colegul nostru persecutat pe nedrept și față cu toțĭ învĕțătorii românĭ din comitat! Sĕ trăéscă regele! Sĕ trăéscă patria! *Sĕ trăéscă toți aceia, carĭ își dau silința a ne libera din cătușile conaționalilor noștri!* (...kik minket saját véreink békóiból kiszabaditani igyekeznek.)

Semnațĭ: *Barna* László, învĕțător în Doba; *Papp* György, învĕțător în Giumelciș; *Hengye* Iános, învĕțător-diriginte în Recea; *Kovács* Iános, învĕțător în Cehalul-român; *Pap* Miklos, *Pokola* Emil, *Marosán* Cicero, *Csupe* Iános, înv. în Stârciu; *Orosz* Demeter, înv. în Marin; *Galgó* Gábor, înv. în Halmosd; Dobrocsinai idös *Graur* Daniel înv. în S. Giurtelek, Dobrocsinai ifjr *Graer* Daniel, înv. în Maladia; *Flonta* Iános, înv. în Bădăcin; *Ghile* Illés, înv. în Pria; *Bruckenthal* Todor, înv. în Marca; George *Bogdan*, învĕțător *Cordis* Victor, înv. în Chiuescĭ; *Oegar* Iános, înv. în Cehiiu; *Talpos* Iános, înv. în Giorocuta; *Púska* Demeter, înv. în Siciu; *Gozmen* Iános, înv. în Fetindea.

La cetirea acestui articol ajungĭ într'o dilemă: sĕ-i dăm atențiune și importanță, precum un astfel de simptom ar merita, séu sĕ trecem peste el la ordinea dilei, desconsiderându-l total, ca pe o machinațiune josnică subalternă a celor, ce nu-șĭ cunosc chemarea sublimă, ce o au? In primul cas suntem espușĭ primejdiei, că vom gâdili ambițiunea acelor domnĭ și își vor face închipuirĭ neiertate și ferbințelĭ de creerĭ; în al doilea érășĭ, că-șĭ vor perde și puținul cumpĕt ce-l au și vor cugeta, că lor tóte sunt permise, decĭ pot insulta un neam întreg, fără a primi represaliile meritate. Mai este un al treilea cas, cel mai demn de procedura lor și tot-odată și mediul de scăpare din dilemă: a-i da pe mâna judecătoriei, unde li-s'ar îmbia buna ocasiune, ca séu sĕ dovedéscă cele afirmate, séu încât acele sunt nisce acuse false și vătămare de onóre, sĕ priméscă judecata dréptă pentru aserarea unor lucrurĭ neadevĕrate.

Caritatea creștinéscă însĕ ne îndémnă, ca înainte de tóte sĕ-i avertisăm pe acei domnĭ, sine ira et studio, sĕ arătăm atât lumei esterne, cât și lor, décă nu au vĕdut séu nu au voit sĕ vadă, când au subscris acel articol, că frasele nu tot-déuna sunt adevĕrurĭ și că adevĕrul nu se póte face neadevĕr, sĕ-l negĭ orĭ-unde și orĭ-cum. Acéstă caritate creștinéscă ne dă îndemn a le vorbi în speranța, că se vor pocăi și își vor repara greșéla, ér ceilalțĭ învĕțătorĭ sĕ vor abține dela astfel de pașĭ insultătorĭ la adresa neamului, din care fac parte.

* * *

Ce și cum s'a întĕmplat?

Contra lui *Oltyan Laszló* (colegii sĕi îl numesc așa), învĕțător în Periceiu, sĕ pornesce cercetarea disciplinară. Pentru lămurirea causei, séu pentru adeverirea acusei, sĕ esmite o comisiune investigătóre. Cu ocasiunea investigațiunei participă și d-l pretore din Șimleul-Silvaniei, *Tarpai* Miklos, și bagsémă l'a luat în apĕrare pe d-l Oltyan; așa ne spune articolul de sus. Motivul și modul apĕrărei nu-l desfășură, ér causele cercetărei n'am voie a le espune eu acuma din causă, că acele aparțin competinței comisiunei investigătóre, și nicĭ că voesc sĕ fac personalitățĭ, după ce după pronunțarea judecății forurilor respective póte sĕ avem ocasiune, ca sĕ le cunóscem cu toții.

Ce fac acuma cei 21 domnĭ? Sĕ pun și *dau espresiune mulțămitei lor* față cu d-l pretore într'un limbagiu, de-țĭ pare, că patria a fost în pericol și ei au fost salvatorii. Ba în entusiasmul lor, nu sciu din ce și de unde isvorît—fac ca și calul cel rĕu, nu numai că rânchézā, fără a-șĭ duce mai departe povara sa cu abnegațiunea cerută de la fie-care gregariu al bietului popor român, ci dau și din copite, împróșcă în conducĕtorii șcólelor române: preoțĭ și inteligențĭ mirenĭ. Și după-ce în ședința (?) secretă — fără scirea președintelui — convocată de d-l Oltyán *în calitate de vice-președinte al Reuniunei învĕțătorilor românĭ sĕlăgenĭ* cu obiectul a li-se comunica grațiosul rescript al Veneratului Consistor diecesan de Gherla — rescript visat numai, dér din partea d-lui v.-președinte neprimit încă — coramisat fiind convocatorul de d-nii *Hengye* Iános și *Oegar* Iános (așa sunt subscrișĭ în „Szilagy"), după-ce, dic, în acéstă ședință își făcură isprăvile, *re bene gesta, fecerunt magnum aldomás*, ér școla, — ehei! școla a putut ea sta în sat, sciu că n'are sĕ o fure nimenĭ.

Acuma sĕ analisăm puțintel causa, sĕ vedem mai întâiŭ, că *ce scop au avut cu subscrierea acestui manifest?*

Cei 21 domnĭ *au voit dóră sĕ ia în apĕrare și sĕ-l mântuéscă pe d-l Oltyán?* D'apoi adevĕr e, că o manifestație corectă a colegialității țĭ-ar însufla respect, când ar fi sinceră, la loc, și décă s'ar puté spera, sĕ aibă vre-un resultat. Care însĕ din aceste trei condițiunĭ e admisibilă în casul de față? Sĕ-mĭ permită mie acei domnĭ, décă eu ca unul, care și pe ei și părerile lor le cunosc prea bine, stau la îndoială bine întemeiată și nu pot admite nicĭ una din aceste condițiunĭ. Așa-dérā scopul principal al isbucnirei celor 21 domnĭ nu póte fi apĕrarea séu, după a lor chibzuială nechibzuită, salvarea de la mórtea morală și corporală a d-lui Oltyán, căcĭ nicĭ pot prejudeca investigațiunei, nicĭ pot presiona și influința comisiunea investigătóre. Ergo, nu au putut avé intențiunea de a-i face d-lui Oltyán vre-un bine, decât póte reclamă.

Lĭ-a fost scopul sĕ dea espresiune mulțămitei lor față cu d-l pretore? Sĕ-mĭ permită érăși cei 21 domnĭ subscrișĭ, décă cu sinceritate românéscă le spun, *că acea mulțămită e aprópe egală cu o pălmuire.* Cum, în ce formă și prin ce fel de mijlóce l'a salvat pe d-l Oltyán st. d-n pretore Tarpai? Eu în viéța mea nicĭ nu am audit, nicĭ nu am vĕdut séu cetit cas analog celui afirmat de d-vóstrĕ, ca în decursul cercetării disciplinare pornite contra unui învĕțător, sĕ-l mântuéscă pe acesta pretorele — póte numai *décă nu de furia poporului,* — când *pentru aducerea și enunțarea judecății e chemat și competent singur Veneratul Ordinariat diecesan!* Din

*) Deși l'am publicat în numĕrul 227 al foiei nóstre îl mai reproducem odată pentru importanța obiectului de care se trateză în corespondența ce ni-se trimite și căreia cu plăcere îĭ dăm loc. — R d.

Fata se întórse cu dispreț și nu rĕspunse nimica. Bĕtrânul magnat își perdù tot curagiul:

— Értă-mĕ, dise, décă te-am ofensat, fii mai amabilă cu mine!

Și își aruncà punga la piciórele fetei. Punga era plină cu banĭ. Cu o lovitură de picior, fata aruncà punga în noroiŭ și plecà.

— Ce fată! urlà magnatul.

El dădù calului pintenĭ și în urma lui se ridicară norĭ de praf.

A doua di magnatul nostru érășĭ veni.

— A cui e fata? întrebà el.

Se presentà Dănilă.

— Vinde-mĭ fata. Iți dau cât cerĭ!

Dănilă îi respunse:

— Numai nobilii își au de vêndare tóte bunurile, începênd de la porcii lor până la conscienta lor! Eu m'am bătut cu Koșut. N'am nimica de vêndare!

Bĕtrânul se înroși de mânie și scóse sabia; dér unul din ai noștri a pus éscă aprinsă în urechea calului, și calul fugi în galop cu călăreț cu tot.

Ne-am strîns calabalîcul și am plecat; după două dile de drum, vedem, că ne-a ajuns.

— Stațĭ! ne strigà el. Vĕ jur înaintea lui Dumnedeu și a ómenilor, că viŭ cu suflet curat! Dați-mĭ fata în căsĕtorie! Impart cu voi tot, ce am. Eu am bogății imense...

Era plin de sudorĭ și se legăna în șéuă, ca spicele în vênt.

— Ascultă, copila mea, dise Dănilă, rĕspunde!

— Décă vulturóica întră de bună voie în cuibul corbului, unde va ajunge? ne întrebà Radda.

Dănilă începù sĕ rîdă și noi de asemenea.

— Bine, fiica mea; ai audit magnatule? Tîrgul nu se face. Caută-țĭ porumbițe. Acele sunt mai blânde.

Noi ne-am urmat drumul. Magnatul desperat, își aruncà cascheta la pămênt și plecà în galop. Pămêntul tremura sub piciórele calului.

Așa, șoimule, așa era Radda!

Ei bine, într'o di eram érășĭ cu toții la olaltă, când de-odată ajunse la urechile nóstre un sunet de musică forte armoniósă. Audindu-o, ne ferbea sângele în vine. Musica acésta ne fermecase, ne simțiam înălțațĭ mai pre sus de tóte, ca într'un vis de vrajă. Și se apropia din ce în ce mai mult. De-odată zărim în întunerec un cal, ér cel ce cânta din vióră era călărețul. Sosind aprópe de noi, încetà de a mai cânta și se uita la noi zimbind.

— Tu eștĭ Sobar? ii strigà Dănilă vesel.

Era el, Loiko Sobar! Mustețele lui ajungeau până pe umerĭ și se amestecau cu buclele lui negre de colórea oțelului; ochii lui străluciau ca nisce stele luminóse și zimbetul lui, pe credința mea, era rada sórelui. Părea a fi turnat dintr'o singură bucată de fer cu cal cu tot. Se opri câte-va minute lângă foc și rîdea, uitându-se la noi cu ochii lui limpedĭ și profundĭ.

Sĕ fiu afurisit, décă nu-mĭ era drag, cum îmĭ sunt drag mie însu-mĭ, încă înainte de a fi dis o vorbă către mine. Când ți-se uita în ochĭ, îțĭ robea sufletul; stăpânit de dînsul, te simțiai mai mândru, mai cu ambiție. Cu un asemenea om te facĭ mai bun. E bine, că asemenea ómenĭ sunt rarĭ. Altminterĭ lumea acésta ar fi prea frumósă: nu s'ar mai stima meritele. Acuma ascultă urmarea.

Radda îi dise:

— Cânțĭ bine, Loiko. Cine țĭ-a făcut viórа atât de bună?

Loiko începù sĕ rîdă.

— Eu am făcut'o singur! Și n'am făcut'o din lemn, ci din pieptul unei fete, pe care o iubiam! Córdele le-am luat din inima ei. E cam falșă încă viórа, dér eu țin bine arcușul în mână. Mĕ'nțelegĭ?...

Nu trebue sĕ mai spun, că noi ăștialalțĭ ne facem rîs de fete și facem tot posibilul, ca sĕ se amoriseze de noi. Nicĭ Loiko nu făcea altminterĭ. De astă-dată însĕ n'a nimerit'o. Radda se întórse și îi rĕspunse căscând:

— Audisem, că Sobar e isteț și deștept! Minciunile nu-i costă pe ómenĭ nimica.

Și plecà.

— He! Frumușico! Tu ai dințĭ ascuțițĭ.

Loiko îi aruncà o privire iritată și descălecà.

ce déră, de la ce şi prin ce l'a salvat d-l, pretore pe d-l Oltyán? si prin urmare, care e basa mulţămitei? Póte d-vóstrĕ veţĭ fi pricepênd rostul ei, altul însĕ nu.

De ar fi dat Dumnedeul neamurilor, sĕ putem admite vre-una din aceste douĕ presupunerĭ ca scop al manifestului subscris de cei 21 domnĭ învĕţătorĭ! Căcĭ atuncĭ numai felul cum au eşit în public ne-ar putè servi de obiect al indignărei, dér vedem, că cu raţiune omenéscă nu putem admite nicĭ una. Avem însĕ a constata cu mare durere sufletéscă, că *scopul acelei scrisorĭ*, compusă de cine scie care inimic al nostru, al Românilor, şi apărută în *„Szilagy"* cu iscălitura şi sub firma a 21 domnĭ învĕţătorĭ românĭ, n'a putut şi nu póte fi altul, decât *de o parte denunţarea în modul cel mai detestabil a clerului şi inteligenţei mirene din Sĕlagiu, de altă parte a tenta la caracterul confesional şi naţional al şcólelor nóstre poporale.* Ambe părţile acţiunei lor sunt atât de grave, serióse şi îngrijitóre în resultatul final pentru viitorul neamului şi al şcólei române, cât suntem constrinşĭ a ne ridica glasul de protest şi admoniare.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 22 Octomvrie v.

Archiduce — general de brigadă. Archiducele *Carol Ferdinand*, în etate numai de 34 anĭ, a fost înaintat la rangul de *general de brigadă.*

Instalarea Mitropolitului Bucovinei. Instalarea Eminenţei Sale I. P. S. Archiepiscop şi Mitropolit Dr. *Vladimir de Repta* va avé loc în 23 Noemvrie st. n. 1902.

Reuniunea femeilor române gr. cat. din Blaşiŭ scrie „Unirea": şĭ-a ţinut Duminecă în 26 Octomvrie a. c. adunarea generală de tómnă sub presidiul d-nei Elena Nestor, v.-presidentă. Adunarea a fost cam slab cercetată, aşteptam cel puţin membrii din loc sĕ se presinte în numĕr mai mare. Diua adunării generale ar trebui sĕ fie di de bucurie. Din raportul presentat de comitet, s'a putut vedé, că acesta e consciu de chemarea sa şi se nisuesce a corespunde întru tóte. Reuniunea are 133 membri, fundatorĭ, pe viéţă, ordinarĭ, ajutătorĭ şi onorarĭ. Infiinţată de 12 anĭ, are deja un capital de 9400 cor., cu tóte că a împărţit ajutóre în suma de aprópe 6000 cor. In anul acesta încă a votat pentru ajutorarea fetiţelor sĕrace de la şcóla din loc 200 cor., ér pentru anul şcol. viitor s'au luat în budget 400 cor. Fundaţiunea „Ana Vlassa" aflătóre sub administraţia Reuniunii, are un capital de 561 cor. 30 banĭ, ér fundaţiunea „Leontina F. Negruţiu" de 881 cor. 50 banĭ. Din aceste încă a împărţit în anul acesta elevelor sĕrace 65 cor. 90 banĭ. Cu acésta ocasiune s'a ales comitetul pe un nou period de trei anĭ. Pe lângă membrii cei vechĭ, carĭ au fost realeşĭ, s'a mai ales d-na Ana Szmigelski, ér între bărbaţii de încredere Dr. A. Cheţian.

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedórei îşĭ va ţiné — după cum se póte vedé din convocarea, ce o publicăm în numĕrul de adĭ — adunarea generală ordinară Dumnecă. Reuniunea acésta a lucrat şi lucréză cu mult zel pentru ameliorarea sorţii femeii române, ér prin activitatea ei a dobêndit şi până acum resultate frumóse, dovadă costumele şi ţesăturile cu care s'a presentat mai anii trecuţĭ în Viena, unde munca şi hărnicia femeii române a fost apreciată în chip măgulitor. E justificată decĭ speranţa, că adunarea de Dumnecă a Reuniunei va fi cât mai bine frequentată de membrii şi de public, carĭ se vor interesa de mersul Reuniunei conduse cu atâta zel şi pricepere de presidenta ei, d-na Elena Hossu Longin.

Prelegerĭ de limba română la universitatea din Viena. D-l Dr. Iosif *Popovicĭ* a primit din partea universităţii din Viena autorisarea, ca sĕ ţină prelegerĭ din limba română. Joi în 23 Octomvrie Dr. Popovicĭ a ţinut prelegerea sa de deschidere, vorbind despre *gramatica română* şi despre *poveştile lui Créngă* înaintea unui auditoriu distins. Colonia şi tinerimea română din Viena aştéptă cu interes începutul prelegerilor regulate.

O deputaţiune imposantă. Cetim în „Deşteptarea" din Cernăuţĭ: Intre nenumĕratele deputaţiunĭ sosite spre a depune omagii înaintea tronului metropolitan nou ocupat prin numirea recentă, a sosit Joi în 30 Octomvrie o deputaţiune numĕrósă, constând din *toţi preoţii* decanatului Sirete cu protopresviterul Ioan Hostiuc în frunte. Insĕ cu mult regret au aflat venerabilii părinţĭ, că chiar în diua aceea cu trenul de diminéţă I. P. S. S. Dr. de Repta plecase la Viena. Deputaţiunea a decis drept aceea, sĕ se presinte la proxima ocasiune, îndată-ce va afla, că nou numitul Archiepiscop şi Mitropolit s'a înapoiat din Viena.

De la Banca Naţională a României. Consiliul general al Băncei Naţionale a cooptat ca censor, în locul d-lui Eug. Stătescu, demisionat, pe d-l Vintilă I. Brătianu. Tot-odată a trimis d-lui Eug. Stătescu, ministru al justiţiei, o adresă de mulţumire pentru serviciile aduse, esprimându-i în acelaşĭ timp regretele unanime ce a provocat retragerea sa.

Reapariţia Boxerilor. Diarele din Londra publică telegrame din Peking şi Shanghai, semnalând o suspectă mişcare în interior. Scirile despre o iminentă isbucnire a agitaţiunei boxere după indiciile de până acuma, par a se confirma. Consulii europenĭ din Shanghai au luat mĕsurĭ pentru a para orĭ-ce eventualitate.

Rectificare. In rêndurile finale ale articolului „Inspecţia şcolară a ministrului Wlassics", publicat în nr. de erĭ, este a-se ceti „lăsăm tótă *rĕspunderea*", etc. în loc de „lăsăm tótă reproducerea".

Viriliştii din comitatul Maramureşului. In acest comitat sunt 250 viriliştĭ, dintre *carĭ 114 sunt evrei.* Cel dintâiŭ virilist evreu plătesce contribuţie 2805 corόne, ér cel din urmă 237 corόne.

Viriliştii românĭ sunt următorii:

1) Simeon *Pop*, prim-pretore în Vişeul de sus cu 4120 coróne (virilistul întâiŭ în comitat). 2) Petru *Mihalyi*, deputat dietal, proprietar în Saraseu cu 1065 cor. 3) Basiliu *Iurka*, proprietar în Saraseu cu 1023 cor. 4) Dr. Georgiu *Mihalca*, advocat în Siget cu 670 cor. 5) Vasile *Mihalca*, proprietar în Iapa cu 666 cor. 6) Dr. Ioan *Mihalyi*, proprietar şi protofiscal al comitatului cu 603 cor. 7) Michail *Pavel*, proprietar în Sat-Slatina şi archivar la comitat cu 589 cor. 8) Ludovic *Man*, farmacist în Şomcuta-mare şi proprietar în Vişeul-de-jos cu 562 cor. 9) Dr. Mihail *Kokényesdy*, advocat în Siget cu 559 cor. 10) Dr. Ştefan *Kiss*, medic şi proprietar în Dragomirescĭ cu 513 cor. 11) Vasile *Man*, advocat în Vişeul-de-sus cu 440 cor. 12) Dr. Aurel *Man*, advocat în Siget cu 430 cor. 13) Mihail *Mihalca*, proprietar în Apşa-de-jos cu 369 cor. 14) Petru *Rednic* senior, proprietar în Berbescĭ cu 368 cor. 15) Dr. Ioan *Iurka*, jude la Trib. reg. din Caransebeş cu titlul de jude de tablă reg., proprietar în Călinescĭ şi în Siget cu 338 cor. 16) Grigorie *Kudricĭ*, proprietar în Bârsana cu 328 cor. 17) Ioan *Iura*, jude de tablă reg. în pensiune, advocat în Vişeul-de-sus cu 323 cor. 18) Alesandru *Cuza Anderco*, proprietar în Borşa cu 288 cor. 19) Ioan *Fanea*, preot în Saraseu cu 276 cor. 20) Alesandru *Gyenge*, preot în Dragomirescĭ cu 263 cor. 21) Vasiliu *Ilniczky*, proprietar în Bârsana cu 228 cor.

Dintre aceştia numai darea lui Dr. G. Mihalca este în duplu calculată.

Afară de viriliştĭ între membrii aleşĭ ai congregaţiunei comitatense sunt 21 preoţĭ românĭ şi 15 mirenĭ, advocaţĭ, proprietarĭ şi notarĭ românĭ, la olaltă cu viriliştii 57 din numĕrul total de 420.

In Maramureş sunt 308,790 locuitorĭ, din carĭ 42,403 maghiarĭ, 47,449 germanĭ (evrei) *74,978 românĭ*, 143,621 rutenĭ, 1147 slovacĭ etc.

O faptă demnă de laudă.

— 1 Noemvrie 1902.

Stimate d-le Redactor! Recunoscinţa este o flóre, ce cresce prin locurĭ ascunse şi pe care fórte rar o póte afla cineva. Trecênd în dilele trecute prin „faimósa Gherla", m'am abatut puţin în cimiterul românesc, ca sĕ mai vĕd odată locul, unde îşĭ dórme somnul de veci fie iertatul Lazar *Huza*, fost notar consistorial, tatăl orfanilor şi al sĕracilor, care avea pe lângă sine o gardă întrégă de studenţĭ şi preparandĭ lipsiţĭ de mijlóce, cu carĭ bunul bĕtrân îşĭ împărţia modesta sa locuinţă, ba de multe-orĭ chiar şi cel din urmă ban.

Acest bărbat, pe lângă tóte meritele, ce şi-le-a câştigat în serviciul bisericii şi al némului, a avut nefericirea de a vedé totdéuna, că faptele sale nu sunt apreţiate pe deplin din partea mai marilor sĕi. Ba ce e mai mult, în loc sĕ-i amelioreze starea, făcêndu-i astfel posibil sĕ ajute şi sĕ crescă şi pe mai mulţĭ studenţĭ, învĕţătorĭ şi preoţĭ — i-au micşorat an de an plata, lăsându-l astfel sĕ-şĭ mănânce sănĕtatea în mijlocul actelor consistoriale, muncind din greu dile, ba de multe-orĭ chiar nopţĭ întregĭ, până ce-l răpi mórtea dintre cei vii.

Si ce credeţĭ, din pleiada cea mare de învĕţătorĭ şi preoţĭ etc., pe carĭ i-a crescut şi învĕţat, făcênd astfel ómenĭ din ei, s'a aflat óre cineva, care sĕ-şĭ aducă aminte de el, sĕ-i grijéscă cât de cât mormêntul şi sĕ-i ridice baremĭ o cruce la mormênt?

Apelurĭ s'au făcut destule şi décă îmĭ aduc aminte chiar şi prin foi, dér înzadar. Mormêntul sĕrmanului „badea Huza" a rĕmas timp îndelungat neînsemnat...

Gândindu-mĕ la nerecunoscinţa şi nemulţămirea ómenilor, mĕ apropiam de mormêntul lui „badea Huza", când colo ce sĕ vedĭ? La mormênt strălucia o piatră frumósă de marmoră sură!.. Nu-mĭ vinea a crede ochilor, până ce n'am cetit inscripţiunea de pe ea. Aşa-déră sĕ mĕ fi înşelat eu în presupunerea mea?... Dér de unde!...

Monumentul, după cum am aflat în urmă, n'a fost ridicat nicĭ din partea rudeniilor repausatului, nicĭ din partea numĕroşilor învĕţătorĭ şi preoţĭ, carĭ au sĕ-i mulţăméscă lui cariera lor, ci din partea d-lui Andrei *Todoran*, librar în Gherla şi cunoscinţă bună a fie iertatului „badea Huza". Cred că fapta frumósă a acestui nobil bărbat n'are nevoie de comentar! Ea se laudă de sine!

Zenius.

Convocărĭ.

Onor. Dómne membre ale Reuniunei femeilor române din loc, se convócă la *adunarea generală ordinară*, ce se va ţiné Mercurĭ în 6/19 Novembre a. c. în sala festivă din edificiul şcólelor române la órele 3 p. m.

Braşov, 21 Oct. (3 Nov.) 1902.

Biroul Reun.

Agnes Duşoiu, preşedintă. *Lazar Nastasi*, secretar.

*

In conformitate cu punctul 8. §-l 20 din statute, membrii „Reuniunei femeilor române din comitatul Hunedórei", precum şi toţĭ aceia, carĭ se interesézā de înaintarea şi cultura femeii române, prin acésta se convócă la *adunarea generală ordinară*, ce se va ţiné Dumnecă la *9 Nov.* 1902 st. n. în Deva, localitatea Casinei române d. a. la 3 óre.

Deva, la 26 Oct. 1902.

Elena Hossu-Longin n. Pop, presidentă.

Dionisie Ardelean, secretar.

ULTIME SCIRI.

Cluşiŭ, 4 Noemvrie. (Telegr. „Gaz. Trans.") Fără de a ţiné cont de esceptiile ce au fost predate de către apĕrător în procesul d-lui Păcăţianu pentru „Cartea de aur", tribunalul a decretat astădĭ *de a'l pune in stare de acusare pentru tóte punctele incriminate.* In motivare se vorbesce despre tendinţa cărţii.

Bucurescĭ, 4 Noemvrie. Odată cu miniştrii Danew şi Paprikow, s'a dus şi principele Ferdinand la *Rusciuc*, pentru a controla pregătirile, ce se fac în vederea visitei regelui Carol. Regele Carol va părăsi Sinaia Dumineca viitóre, ér Marţĭ, în 11 Nov. va pleca la *Giurgiu*, unde se va imbarca pe vaporul *Orientul*, care va fi însoţit de canonierile *Oltul* şi *Siretul* şi de torpilorul *Sborul.* Comanda o va avé colonelul Coslinschi din flotila militară română. Regele va trece Marţia în Rusciuc, ér séra va pleca la *Plevna.* Mercurĭ dimineţa din Sadowatz va merge cu trăsura la Plevna, de unde se va întórce cu Orientul la T.-Măgurele, ér de acolo cu tren special la Sinaia.

Sosiţi în Braşov.

Pe diua de 31 Octomvrie 1902.

Europa: Silberer, Rosner, Viena; Vechner, Deutsch, Ruttkay, Klein, Angyal, Pesta; Flussmann, Neugradiska; Farhy, Zimony; Munteanu, profesor, Spartali, sud. în drept, Bucurescĭ; von Mutius, maior, în statul major prusian, Frankfurt a/Oder.

Grand: Farkas, neguţător de vinurĭ, Grün, comerciant, Deşiŭ.

— Bună séra fraţilor! Ĕtă-mi-s!

— Bine ai venit, vulturule! îi rĕspunse Dănilă.

Ne sărutarăm, povestirăm, ne culcarăm şi dormirăm profund. Diminéţa, când ne-am tredit, vedem, că Sobar era legat la cap. Ce s'a întêmplat?

— Calul mĭ-a dat o copită la cap.

Am înţeles prea bine, ce cal a fost acesta, şi rîdeam în musteţe. Dănilă rîdea şi el. Loiko nu era potrivit cu Radda? Nu? Sufletul celei mai frumóse fete este întotdéuna îngust şi meschin; poţĭ sĕ-i legĭ de gât un sac de galbenĭ, de geaba, nu se face mai bună. Ec'aşa!

Am stat cât-va timp în acele ţinuturĭ; afacerile ne mergeau bine; Sobar era cu noi. Camerad bun, înţelept, ca un bĕtrân, scia tot, scia şi carte ruséscă şi unguréscă. Când ne povestea ceva, îţĭ jur, că ai fi stat un veac în picióre, numai sĕ-l asculţĭ. Când cânta din viórā, sĕ mĕ trăsnéscă Dumnedeu décă îl întrecea vr'unul. Când punea arcuşul pe córde, inima îţĭ tresăria la primele acordurĭ, ér la sfêrşit credeai că morĭ de plăcere! Ai fi vrut sĕ rîdĭ şi sĕ plângĭ de-odată, ascultând acésta musică. Ai fi dis, că o voce geme în arcuş şi că suspinele îţĭ sfâşie peptul ca un cuţit, ca şi cum stepa ar povesti ceriului istorii şi basme, dulcĭ şi triste, orĭ că fata îşĭ ia rĕmas bun plângênd de la logodnicul sĕu; apoi că feciorul îşĭ chiémă drăguţa la o întâlnire în stepă. Era un cântec liber şi vesel, svîcnind, ca un fulger, ţi-se părea că însuşĭ sórele începe sĕ jóce pe ceriu la sunetele arcuşului fermecător. Şi ascultând acea melodie, tóte vinele ne tresăriau şi ne simţiam robĭ ai musicantului. Décă Loiko ne-ar fi strigat în acel moment: „Scóteţĭ cuţitele, camaradĭ!", noi l'am fi urmat fără sĕ şovăim în orĭ-ce luptă. Putea sĕ facă din om ceea ce voia. Noi îl iubeam cu toţii la nebunie. Singură Radda nu dădea atenţiune musicantului; ea mergea încă şi mai departe! Işĭ bătea joc de el. Loiko scârşnia din dinţĭ şi se juca cu musteţele sale lungĭ; ochii lui aruncau privirĭ mai profunde, de cât prăpăstiile; uneorĭ aveau aşa o espresiune, încât ni-se stringeau inimile.

(Va urma.

*Proprietar: **Dr. Aurel M…reşianu.***
Redactor responsabil: Tr…ian H. Po….

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Novembre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.45
Renta de corône ung. 4%	97 60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	90.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	97.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	202 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	100.95
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.80
Renta de argint austr.	120.60
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de aur austr.	91.45
Losurĭ din 1860.	150 —
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.60
Acții de-ale Băncei ung. de credit	720 50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	672.50
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	116.85
London vista	239.05
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de corône	95.15
Note italiene	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Novembre n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„ 18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„ 19.04	„	19.07
Galbenĭ	„ 11.20	„	10.30

Cursul losurilor private

din 30 Oct. 1902.

	cump.	nde
Basilica	18 60	19.60
Credit	42[illegible].—	431 --
Clary 40 fl. m.	205 —	207.—
Navig pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	88 50	91 —
Krakau	77 --	8[illegible]0
Laibach	75 —	78 —
Buda	194.—	2[illegible]2.—
Palffy	182.	1[illegible]7.—
Crucea roșie austriacă	54.75	5 75
„ „ ung.	27.—	28
„ „ ital	27.25	28.25
Rudolf	72 —	76.—
Salm	245.—	24[illegible].—
Salzburg	77.—	80.—
St. Genois	245 —	260. —
Stanislau	— —	— —
Trientine 4½% 100 m. c.	434 —	440 —
„ 4% 50	43 —	45 —
Waldstein	[illegible]9.—	71.—
„ de 10 francĭ	84 —	86 -
Banca h. ung. [illegible]%	—.—	—.—

Nr. 15677—1902.

PUBLICAȚIUNE

referitóre la vinderea birtului orășenesc din Timișul de sus.

La 20 Noemvrie 1902, 10 óre a. m. se va ținé în localitatea oficiului economic orășenesc licitațiune cu oferte pentru vinderea birtului orășenesc din Timișul de sus înscris în protocolul cărții funduare a Brașovului Nr. 1 A + Nr. ord. 119 Nr. top. 25408, 25409 — constătătórĭ din edificiile pentru cârciumă, cur e și un fĕuaț, cu o suprafață în mărime de 2581 m. □

Ofertele sunt a-se presenta în scris la oficiul economic orășenesc până la diua de licitație, tot de-o dată și în diua pertractărĭi ofertelor.

Oferte orale se pot face în diua de licitațiune.

Condițiunile ofertelor și ale licitațiunei precum și cele ale contractului de cumpĕrare ce se va încheia, se pot lua în vedere în localul oficiului economic orășenesc în fie care di în decursul órelor de funcțiune și până la diua de licitațiune

Brassó, în 21 Octomvre 1902.

1—3 (731) *Magistratul orășenesc.*

648—1902
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törv.-széknek 1901. évi P 6659 sz. végzése következtében Demián Simon brassói ügyvéd által képviselt Surdu Mária és társai almás-mezői lakosok javára Surdu Constántin Mária almás-mezői lakosnő ellen 309 kor. 20 fil. s jár. erejéig 1902 évi Szept. hó 1-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 890 korra becsült következő ingóság, k u. m.: tehenek, tinók, széna stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. jbiróság 1901-ik évi V 280/4 sz. végzése folytán eddig összesen 398 kor. 79 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Almás mezőn Surdu Constántin Mária házanál leendő eszközlésére **1902 évi november hó 17-ik napjának delelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik. és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108 §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el foguak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1902 évi október hó 26-ik napján.

Huszár Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

1—1.(736)

Sz. 10569—1902.
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a „Furnica" tak.-pénztár végrehajtatónak Radutiu George és neje végrehajtást szenvedő elleni 336 kor. — fil. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén levő a Todoricza községben fekvő todoriczai 214. sz. tljkvben 405/2, 403/2 hrsz. épületes ingatlanra egészben 320 kor.

1414	hrsz.	egész	ingtlnra	9 kor.	4400	hrsz.	egész	ingtlnra	12 kor
2469	„	„	„	80 „	6898	„	„	„	11 „
2522	„	„	„	47 „	6931/2	„	„	„	12 „
2579/2	„	„	„	6 „	7235, 7236	„	„	„	9 „
3510	„	„	„	52 „	2302	„	„	„	22 „
3634/1	„	„	„	17 „	4129	„	„	„	22 „
3886	„	„	„	65 „	7213	„	„	„	9 „
4157/2	„	„	„	8 „					

koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi November hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor** Todoricza község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott sz bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi augusztus hó 6-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlkkvi hatóság

NÁDUDVARY,
kir. albiró.

730.1—1

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.